

Od: Ciesielski Michał <michal.ciesielski@mrit.gov.pl>
Wysłano: piątek, 12 maja 2023 08:07
Do: legislacja@solidarnosc.org.pl; biuro@fzz.org.pl; opzz@opzz.org.pl;
lewiatan@konfederacjalewiatan.pl; biuro@bcc.org.pl; sekretariat@pracodawcyrp.pl;
zrp@zrp.pl; biuro@zpp.net.pl; biuro@federacjaprzedsiębiorcow.pl;
sekretariat@pips.pl; biuro@oibs.pl; sekretariat.piot@textiles.pl; ib@gca.org.pl;
pilik@inf.poznan.pl; lewiatan.odziez@ Prywatni.com.pl; biuro@zpppt.pl;
sekretariat@pim.org.pl; biuro@zwmotoryzacja.pl; jakub.farys@pzpm.org.pl;
biuro@zpm.org.pl; biuro@sdcm.pl; kontakt@pgm.org.pl;
biuro@przemysldrzewny.pl; oigpm@oigpm.org.pl; info@spp.pl; biuro@sppd.pl;
biuro@epal.org.pl; admin@poid.eu; hiph@hiph.org; biuro@igmnir.pl;
zg@stowarzyszenie-stop.pl; biuro@oig.com.pl; forum@iep.org.pl;
kigeit@kigeit.org.pl; biuro@elektrotechnika.org.pl; biuro@zipsee.pl;
biuro@applia.pl; biuro@pollighting.pl; biuro@pzpo.pl; sekretariat@izbakolei.pl;
info@dolinalotnicza.pl; info@apai.pl; info@dlabudownictwa.pl; piphb@piphb.org;
kbin@kbin.org.pl; zwiazek@zwiazek.org.pl; fgacki@paradyz.com.pl;
zrzeszenie@cerbud.org.pl; info@pfb.org.pl; biuro@rusztowania-izba.org.pl;
pipc@pipc.org.pl; sekretariat@pzppf.com.pl; sekretariat@polfarmed.com.pl;
biuro@infarma.pl; info@farmacja-polska.org.pl; biuro@kosmetyczni.pl;
biuro@kosmetyki-detergenty.pl; biuro@zpps.pl; biuro@polskicement.pl;
info@wapno-info.pl; polfedaero@poczta.fm; office@tworzywa.org.pl;
info.pl@plasticseurope.org; biuro@pzpo.org.pl; biuro@pzpfik.pl;
biuro@space.biz.pl; kig-ps@kig-ps.eu; sekretariat@polbisco.pl; grain@izbazp.pl;
fgzrp@op.pl; biuro@pspo.com.pl; popihn@popihn.pl
DW: Tryka Marlena; Zaręba Krzysztof
Temat: Prekonsultacje programu rządowego dla przemysłu energochłonnego
Załączniki: Pismo przewodnie ws. programu.pdf; Projekt Programu.docx
Kategorie: Legislacja

Szanowni Państwo,

W załączeniu przekazuję pismo Ministra Rozwoju i Technologii ws. prekonsultacji projektu programu rządowego pn. „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”. W ramach prekonsultacji prosimy o zgłaszanie propozycji nowych lub zmienionych zapisów programu do dnia 22 maja br. drogą mailową na adres michal.ciesielski@mrit.gov.pl

Z poważaniem

Michał Ciesielski

ekspert

Wydział Programów Wsparcia Przemysłu

Departament Innowacji i Polityki Przemysłowej

+48 22 411 94 59

Michal.Ciesielski@mrit.gov.pl
gov.pl/rozwoj-technologia

Pl. Trzech Krzyży 3/5

00-507 Warszawa

danych oraz uchylecia dyrektywy 95/46/WE. To tzw. ogólne rozporządzenie o ochronie danych – RODO. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii, z siedzibą w Warszawie (00-507), przy Pl. Trzech Krzyży 3/5. Może Pan/Pani napisać do administratora danych osobowych na adres kancelaria@mrit.gov.pl, a do inspektora ochrony danych – na adres iod@mrit.gov.pl. Może też Pan/Pani poznać szczegółowe zasady, na jakich w MRIT przetwarzamy Pana/Pani dane osobowe i dowiedzieć się, jakie ma Pan/Pani prawa z tym związane. Informacje te zawarliśmy w naszej [klauzuli informacyjnej](#).

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DIP-IX.4030.6.2023
Warszawa, 11 maja 2023 r.

Wg rozdzielnika

Dotyczy: prekonsultacji projektu programu rządowego pn. „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”.

Szanowni Państwo,

w związku z prowadzonymi pracami nad rządowym programem wsparcia dla przedsiębiorców, który realizowałby zapisy ustawy z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. 2088), przedstawiam do prekonsultacji projekt programu „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”.

Celem programu jest udzielenie wsparcia finansowego przedsiębiorstwom energochłonnym z tytułu ponoszenia przez nie w 2023 r. szczególnie wysokich kosztów energii elektrycznej i gazu ziemnego na skutek rosyjskiej agresji na Ukrainę. Kryteria i warunki programu muszą pozostawać zgodne z wytycznymi Komisji Europejskiej, określonymi w komunikacie „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy” (Dz. Urz. UE C 101 z 17 marca 2023, str. 3).

Projekt został zgłoszony wraz z uchwałą dotyczącego przyjęcia programu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Koncepcja programu została również przedstawiona Komisji Europejskiej w procedurze prenotyfikacji, w ramach której nie otrzymano jeszcze odpowiedzi.

Proszę o zgłaszanie propozycji zmian w zapisach programu (w trybie rejestruj zmiany) do dnia 22 maja br. drogą mailową na adres michal.ciesielski@mrit.gov.pl

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Kamila Król

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Załącznik:

1. Projekt programu

Otrzymują:

1. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność"
2. Forum Związków Zawodowych
3. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
4. Konfederacja Lewiatan
5. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
6. Związek Pracodawców Business Centre Club
7. Związek Rzemiosła Polskiego
8. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
9. Federacja Przedsiębiorców Polskich
10. Polska Izba Przemysłu Skórzanego
11. Ogólnopolska Izba Branży Skórzanej
12. PIOT Związek Pracodawców Przemysłu Odzieżowego i Tekstylnego
13. Izba Bawełny w Gdyni
14. Polska Izba Lnu i Konopii
15. Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody Lewiatan
16. Związek Polskich Producentów Przemysłu Tekstylnego
17. Polska Izba Motoryzacji
18. Związek Pracodawców Motoryzacji i Artykułów Przemysłowych
19. Polski Związek Przemysłu Motoryzacyjnego
20. Związek Pracodawców Motoryzacji
21. Stowarzyszenie Dystrybutorów i Producentów Części Motoryzacyjnych
22. Stowarzyszenie Polska Grupa Motoryzacyjna (PGM)
23. Polska Izba Gospodarcza Przemysłu Drzewnego
24. Ogólnopolska Izba Gospodarcza Producentów Mebli
25. Stowarzyszenie Papierników Polskich
26. Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce
27. Polski Komitet Narodowy EPAL

28. Związek Polskie Okna i Drzwi
29. Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
30. Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu
31. Stowarzyszenie Techniczne Odlewników Polskich
32. Odlewnicza Izba Gospodarcza
33. Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu
34. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji
35. Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki
36. Związek Importerów i Producentów Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego Branży RTV i IT
37. CECED Polska – Związek Pracodawców AGD
38. Związek Producentów Sprzętu Oświetleniowego Pol-lighting
39. Polski Związek Przemysłu Oświetleniowego
40. Polska Izba Producentów Urządzeń i Usług na Rzecz Kolei
41. Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego DOLINA LOTNICZA
42. Stowarzyszenie Polskiego Przemysłu Lotniczego
43. Związek Pracodawców Producentów Materiałów Budowlanych
44. Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa
45. Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości
46. Związek Pracodawców Ceramiki Budowlanej i Silikatów
47. Polska Unia Ceramiczna
48. Krajowe Zrzeszenie Producentów Materiałów Budowlanych CERBUD
49. Polska Federacja Producentów i Dystrybutorów Materiałów Budowlanych
50. Polska Izba Gospodarcza Rusztowań
51. Polska Izba Przemysłu Chemicznego
52. Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego

53. Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych
POLFARMED
54. Związek Pracodawców Innowacyjnych Firm Farmaceutycznych INFARMA
55. Izba Gospodarcza „FARMACJA POLSKA”
56. Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego
57. Polskie Stowarzyszenie Przemysłu Kosmetycznego i Detergentowego
58. Związek Pracodawców "Polskie Szkło"
59. Stowarzyszenie Producentów Cementu
60. Stowarzyszenie Przemysłu Wapienniczego
61. Polska Federacja Aerzolowa Związek Pracodawców Branży Aerzolowej
62. Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych
63. Fundacja PlasticsEurope Polska
64. Polski Związek Przemysłu Oponiarskiego
65. Polski Związek Producentów Farb i Klejów
66. Związek Pracodawców Sektora Kosmicznego
67. Krajowa Izba Gospodarcza „Przemysłu Spożywczego i Opakowań”
68. Polbisco Stowarzyszenie Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukierniczych
69. Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz
70. Federacja Gospodarki Żywnościowej RP
71. Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju
72. Polska Organizacja Przemysłu i Handlu Naftowego

Sprawę prowadzi: Michał Ciesielski

E-mail: michal.ciesielski@mrit.gov.pl

Telefon: 22 411 94 59

**Projekt programu rządowego pod nazwą
„Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i
energii elektrycznej w 2023 r.”**

I. Definicje

1. Użyte w Programie pojęcia i skróty oznaczają:

- 1) ustawa – ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022–2024 (Dz. U. poz. 2088);
- 2) Dysponent Funduszu – minister właściwy do spraw gospodarki;
- 3) Operator Programu – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- 4) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o udzielenie pomocy;
- 5) beneficjent – przedsiębiorca, któremu udzielono pomocy na podstawie umowy o udzielenie pomocy, o której mowa w art. 7 ustawy;
- 6) umowa – umowa o udzielenie pomocy, o której mowa w art. 7 ustawy, zawarta między Operatorem Programu a beneficjentem;
- 7) wniosek – wniosek składany przez wnioskodawcę do Operatora Programu w celu udzielenia pomocy wraz z załącznikami;
- 8) pomoc – pomoc publiczna udzielana na zasadach określonych w ustawie;
- 9) udzielenie pomocy – zawarcie umowy;
- 10)okres referencyjny – okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.;
- 11)okres wnioskowany – okres, którego dotyczy dany wniosek. Okresami wnioskowanymi w Programie są rozdzielnie:
 - a) pierwszy okres wnioskowany, tj. okres od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r.,
 - b) drugi okres wnioskowany, tj. okres od 1 lipca 2023 r. do 30 września 2023 r.,
 - c) trzeci okres wnioskowany, tj. okres od 1 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.;
- 12)komunikat – komunikat Komisji Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE C 101 z 17.03.2023, str. 3);
- 13)przedsiębiorstwa powiązane – przedsiębiorstwa powiązane w rozumieniu art. 3 ust. 3 załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), zarejestrowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

II. Przedsiębiorcy uprawnieni do otrzymania pomocy

2. O pomoc może ubiegać się przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), który spełnia następujące kryteria:
- 1) wykonuje działalność gospodarczą na dzień złożenia wniosku i wykonywał ją przez cały okres wnioskowany i co najmniej jeden miesiąc okresu referencyjnego, za które może przedstawić udokumentowane koszty zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) poniósł koszty zakupu energii elektrycznej¹ lub gazu ziemnego² w 2021 roku stanowiące łącznie nie mniej niż 3% jego wartości produkcji³. Warunek ten może zostać spełniony również przez jedną lub wiele zorganizowanych części przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 5a pkt 4 ustawy z dnia z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.)⁴;
 - 3) w ostatnim zamkniętym roku obrotowym prowadził przeważającą działalność, rozumianą jako osiągnięcie łącznie co najmniej 50% wartości produkcji sprzedanej, w jednej lub wielu podklasach PKD, zawierających się w sekcjach B lub C;
 - 4) na dzień składania wniosku oraz na dzień zawarcia umowy nie znajduje się w likwidacji albo upadłości na podstawie prawa polskiego;
 - 5) nie zalega z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu podatkowego;
 - 6) nie zalega z zapłatą należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem przypadków, gdy zawarł umowę o odroczeniu terminu płatności albo umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne;
 - 7) nie jest objęty sankcjami przyjętymi na podstawie: rozporządzenia Rady (UE) nr 269/2014 z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających (Dz. Urz. UE L 78 z 17.03.2014, str. 6,

-
- 1) Koszty zakupu energii elektrycznej rozumie się jako koszt nabycia lub wytworzenia przez przedsiębiorcę, zużytej na własne potrzeby energii elektrycznej (wraz z podatkiem akcyzowym), z wyłączeniem podatku od towarów i usług oraz opłat dodatkowych wynikających z faktur za energię elektryczną (np. opłat dystrybucyjnych, opłaty OZE, opłaty CHP, opłaty mocowej).
 - 2) Koszty zakupu gazu ziemnego rozumie się jako koszt nabycia wykorzystanego gazu ziemnego (wraz z akcyzą), zużytego na potrzeby własne, z wyłączeniem podatku od towarów i usług oraz opłat dodatkowych wynikających z faktur za gaz ziemny (np. opłat dystrybucyjnych).
 - 3) Wartość produkcji rozumie się jako wartość produkcji sprzedanej w bieżących cenach bazowych, tj. przychód ze sprzedaży własnych wyrobów, robót i usług (bez podatku od towarów i usług), pomniejszony o podatek akcyzowy, a powiększony o dotacje otrzymane do produktu. Wartość produkcji sprzedanej nie obejmuje wartości produktów i usług sprzedanych, które nie były wytworzone przez wnioskodawcę, lecz zostały zakupione od dostawców zewnętrznych w celu odsprzedaży, tj. były przedmiotem działalności handlowej.
 - 4) W przypadku, gdy warunek ten spełnia zorganizowana część przedsiębiorstwa, również wymienione niżej, i tylko te, warunki i kryteria odnoszą się do tej samej (tych samych) zorganizowanej (-ych) części przedsiębiorstwa:
 - warunek opisany w części II pkt 2, ppkt 3,
 - warunki opisane w części IX,
 - kryteria wyliczania kosztów kwalifikowanych, opisane w części X.

z późn. zm.), rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. Urz. UE L 229 z 31.07.2014, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenia Rady (WE) nr 765/2006 z dnia 18 maja 2006 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE L 134 z 20.05.2006, str. 1, z późn. zm.), decyzji Rady 2012/642/WPZiB z dnia 15 października 2012 r. dotyczącej środków ograniczających w związku z sytuacją na Białorusi i udziałem Białorusi w agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE L 285 z 17.10.2012, str. 1, z późn. zm.), decyzji Rady 2014/145/WPZiB z dnia 17 marca 2014 r. w sprawie środków ograniczających w związku z działaniami podważającymi integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażającymi (Dz. Urz. UE L 78 z 17.03.2014, str. 16, z późn. zm.) lub decyzji Rady 2014/512/WPZiB z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącej środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz. Urz. UE L 229 z 31.07.2014, str. 13, z późn. zm.), w szczególności nie jest:

- podmiotem wymienionym w aktach prawnych nakładających te sankcje,
- przedsiębiorcą będącym własnością podmiotów, w które są wymierzone te sankcje, lub powiązany z takimi podmiotami w sposób, o którym mowa w art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.),
- przedsiębiorcą prowadzącym działalność w sektorach przemysłu, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, o ile pomoc ta utrudniałaby osiągnięcie celów tych sankcji;

8) nie jest wpisany na listę, o której mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 129, z późn. zm.), nie została na niego nałożona kara pieniężna, o której mowa w art. 6 ust. 1 lub w art. 12 ust. 1 tej ustawy, nie została względem niego orzeczona kara, o której mowa w art. 16 ust. 2 tej ustawy, ani nie została na niego nałożona kara pieniężna, o której mowa w art. 143d ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.).

3. Przedsiębiorcy uprawnieni w okresie wnioskowanym do zakupu energii elektrycznej po ustalonej cenie maksymalnej, na podstawie ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (Dz. U. poz. 2243, z późn. zm.), mogą wnioskować o pomoc jedynie z tytułu kosztów zakupu gazu ziemnego.

III. Okres przyznania pomocy

4. Pomoc przyznaje się na pokrycie kosztów kwalifikowanych, poniesionych na zakup energii elektrycznej lub gazu ziemnego, obliczonych zgodnie z wzorem przedstawionym w części X Programu, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.
5. Pomoc zostanie przyznana nie później niż 31 marca 2024 r.

IV. Operator Programu i kwota środków przeznaczonych na jego finansowanie

6. Operatorem Programu jest Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
7. Kwota środków przeznaczonych na finansowanie Programu wynosi 5 000 000 000 zł, w tym na pokrycie kosztów poniesionych przez Operatora Programu przeznaczają się 15 000 000 zł.
8. Program finansowany jest ze środków Funduszu Rekompensat Pośrednich Kosztów Emisji, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 296, z późn. zm.)

V. Zasady dokonywania wypłaty środków

9. Wypłata pomocy jest dokonywana przez Dysponenta Funduszu. Pomoc udzielana jest z uwzględnieniem limitów wskazanych w częściach VIII i IX Programu w kwocie nie wyższej niż przedstawiona we wniosku.

VI. Kumulacja pomocy

10. Pomoc może być kumulowana z:
 - 1) inną pomocą udzielaną zgodnie z sekcją 2.1 komunikatu,
 - 2) inną pomocą udzieloną zgodnie z sekcją 2.4 komunikatu, w tym z pomocą uzyskaną w ramach programu rządowego „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”
 - pod warunkiem, że łączna kwota pomocy udzielonej wnioskodawcy i przedsiębiorstwom powiązanym, nie przekroczy kwoty:
 - 4 mln EUR;
 - 100 mln EUR w przypadku przedsiębiorców, którzy spełnią warunki opisane w części IX Programu;
 - 3) pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń *de minimis*⁵ lub z pomocą przyznaną na podstawie rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych⁶ pod warunkiem

⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.), rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.), rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.).

⁶ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1), rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1) oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy

przestrzegania przepisów i zasad dotyczących kumulacji określonych w tych rozporządzeniach;

- 4) pomocą przyznaną na podstawie tymczasowych ram w kontekście COVID-19⁷, pod warunkiem że przestrzegane są zasady dotyczące kumulacji określone w tych ramach.

VII. Forma pomocy

11. Pomoc udzielana na podstawie części VIII Programu, udzielana jest w formie bezzwrotnej. Pomoc udzielana na podstawie części IX Programu, udzielana jest w formie zaliczkowej.
12. Na finansowanie wypłat pomocy przeznacza się:
 - 1) 2 495 000 000 zł na koszty poniesione w pierwszym okresie wnioskowanym;
 - 2) 1 245 000 000 zł na koszty poniesione w drugim okresie wnioskowanym;
 - 3) 1 245 000 000 zł na koszty poniesione w trzecim okresie wnioskowanym.
13. Jeśli suma kwot wnioskowanych w danym okresie wnioskowanym przekracza limit pomocy przeznaczonej na Program na ten okres, Operator Programu dokonuje proporcjonalnego pomniejszenia kwot pomocy (po uwzględnieniu limitów opisanych w częściach VIII i IX) w ramach wszystkich pozytywnie rozpatrzonych wniosków.
14. Jeśli limit pomocy przeznaczonej na Program na dany okres wnioskowany jest większy niż suma kwot Pomocy przyznanej za ten okres, to budżet Programu na następny okres wnioskowany powiększany jest o różnicę tych dwóch wartości.

VIII. Podstawowa maksymalna kwota pomocy

15. Podstawowa maksymalna kwota pomocy, która może zostać udzielona wnioskodawcy i przedsiębiorstwu powiązanim nie może przekroczyć 50% kosztów kwalifikowanych oraz 4 mln EUR.
16. Na potrzeby określenia podstawowej maksymalnej kwoty pomocy przyjmuje się średni kurs wymiany euro na złote ogłaszany przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu okresu wnioskowanego.

IX. Zwiększona maksymalna kwota pomocy

17. Wnioskodawcy, który:

udzielanej przedsiębiorstwu prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 369 z 24.12.2014, str. 37).

⁷) Komunikat Komisji Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Dz. Urz. UE C 911 z 20.03.2020, str. 1, Dz. Urz. UE C 1121 z 04.04.2020, str. 1, Dz. Urz. UE C 164 z 13.05.2020, str. 3, Dz. Urz. UE C 210 z 24.06.2020, str. 35, Dz. Urz. UE C 218 z 02.07.2020, str. 3, Dz. Urz. UE C 3401 z 13.10.2020, str. 1, Dz. Urz. UE C 34 z 01.02.2021, str. 6 oraz Dz. Urz. UE C 473 z 24.11.2021, str. 1).

- 1) w ostatnim zamkniętym roku rozliczeniowym osiągnął łącznie co najmniej 50% wartości produkcji sprzedanej w jednej lub łącznie kilku podklasach PKD lub kodach PRODCOM, znajdujących się na liście w części XVII Programu,
 - 2) w okresie do 31 marca 2024 r. przedstawi Dysponentowi Funduszu plan inwestycji w poprawę efektywności energetycznej wnioskodawcy
- udziela się pomocy w maksymalnej kwocie 40% kosztów kwalifikowanych oraz 20 mln EUR, z zastrzeżeniem, że:
- a) kwota pomocy za pierwszy okres wnioskowany nie może przekroczyć 10 mln EUR,
 - b) skumulowana kwota pomocy za pierwszy i drugi okres wnioskowany nie może przekroczyć 15 mln EUR.
18. Plan, o którym mowa w ust. 17 pkt 2 powinien:
- 1) zostać opracowany na podstawie audytu efektywności energetycznej⁸, przeprowadzonego po 31 grudnia 2019 r. oraz
 - 2) zawierać uzasadnione audytem efektywności energetycznej wydatki inwestycyjne na cele związane ze wzrostem efektywności energetycznej, produkcją na potrzeby wnioskodawcy energii elektrycznej z odnawialnych źródeł lub magazynowaniem na potrzeby wnioskodawcy energii elektrycznej lub ciepłej, pochodzących z odnawialnych źródeł, o łącznej wartości co najmniej 30% otrzymanej pomocy.
19. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. pkt 17 pkt. 2, część pomocy stanowiącą różnicę pomiędzy udzieloną kwotą pomocy, a kwotą pomocy, do której uprawniony byłby beneficjent zgodnie z częścią VIII Programu (po pomniejszeniach dokonanych przez Operatora Programu) uznaje się za przyznaną nienależnie i podlega ona zwrotowi na warunkach określonych w części XV Programu.
20. Pomoc udzielona w zwiększonej kwocie nie może spowodować, że wartość wskaźnika EBITDA beneficjenta w 2023 r., z uwzględnieniem łącznej pomocy, przekroczy 70 % jego wartości w okresie referencyjnym. Jeżeli wartość wskaźnika EBITDA w okresie referencyjnym była ujemna, pomoc nie może spowodować jej wzrostu w 2023 r. powyżej zera.
21. W przypadku niespełnienia warunku opisanego w ust. 20, część pomocy stanowiącą różnicę pomiędzy udzieloną kwotą pomocy, a większą z dwóch następujących wartości:
- 1) największą możliwą kwotą pomocy zgodną z ust. 17, która pozwoliłaby spełnić ten warunek,
 - 2) maksymalną kwotą pomocy, do której uprawniony byłby beneficjent zgodnie z częścią VIII Programu (po pomniejszeniach dokonanych przez Operatora Programu)
- uznaje się za przyznaną nienależnie i podlega ona zwrotowi na warunkach określonych w części XV Programu.

⁸⁾ W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 66).

22. Na potrzeby określenia maksymalnej kwoty pomocy przyjmuje się średni kurs wymiany euro na złote ogłaszany przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu okresu wnioskowanego.

X. Koszty kwalifikowane

23. Koszty kwalifikowane stanowi część kosztów poniesionych przez wnioskodawcę na zakup gazu ziemnego (w tym skroplonego gazu ziemnego) lub energii elektrycznej w okresie wnioskowanym, obliczana według następującego wzoru:

$$\text{Koszty kwalifikowane} = \sum_t [\max\{0; (p_t^{ee} - 1,5 * p_{ref}^{ee}) * q_t^{ee}\} + \max\{0; (p_t^g - 1,5 * p_{ref}^g) * q_t^g\}]$$

gdzie:

- t oznacza dany miesiąc okresu wnioskowanego,
 - p_t^{ee} oraz p_t^g oznaczają średnią cenę netto⁹ za jednostkę odpowiednio energii elektrycznej i gazu ziemnego, nabytą od dostawcy zewnętrznego¹⁰ i zużytą przez beneficjenta w okresie t (w PLN/MWh),
 - p_{ref}^{ee} oraz p_{ref}^g oznacza średnią cenę netto za jednostkę, odpowiednio energii elektrycznej i gazu ziemnego, nabytą od dostawcy zewnętrznego i zużytą przez beneficjenta w okresie referencyjnym (w PLN/MWh),
 - q_t^{ee} oraz q_t^g oznacza ilość odpowiednio energii elektrycznej i gazu ziemnego nabytą od dostawców zewnętrznych i zużytą przez wnioskodawcę w okresie t (w MWh).
24. wartości q_t^{ee} oraz q_t^g przyjęte do obliczania kosztów kwalifikowanych nie mogą przekroczyć 70% zużycia energii pochodzącej z danego nośnika przez wnioskodawcę w analogicznym okresie w 2021 r.

XI. Termin i sposób składania wniosku

25. Wniosek jest składany w postaci elektronicznej przez wypełnienie formularza wniosku udostępnionego przez Operatora Programu w dedykowanej aplikacji (GWD), do której łącze zostanie udostępnione na stronie internetowej Operatora Programu.
26. Wniosek jest podpisywany kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osobę/osoby upoważnioną/e do reprezentowania wnioskodawcy.

⁹) Do obliczania kosztów kwalifikowanych przyjmuje się ceny energii elektrycznej lub gazu ziemnego bez uwzględniania innych opłat oraz podatków (w tym podatku akcyzowego).

¹⁰) Za dostawców zewnętrznych w całym Programie rozumie się również koncesjonowane spółki obrotu, będące przedsiębiorstwem powiązaniem z wnioskodawcą.

27. Wniosek jest składany w okresie 45 dni od ostatniego dnia okresu wnioskowanego. Wnioski złożone po tym terminie nie będą rozpatrywane.

XII. Wniosek

28. Wniosek zawiera:

- 1) oznaczenie wnioskodawcy – jego firmę, siedzibę, adres poczty elektronicznej, identyfikator gminy, w której wnioskodawca ma siedzibę;
- 2) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym (o ile dotyczy);
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer REGON;
- 4) kod albo kody PKD lub PRODCOM;
- 5) forma prawna przedsiębiorcy;
- 6) numer rachunku, na który ma zostać dokonana wypłata pomocy;
- 7) dane osób upoważnionych do zawarcia umowy;
- 8) oznaczenie wielkości przedsiębiorcy;
- 9) oznaczenie ilości energii elektrycznej lub gazu ziemnego, podawanych w MWh z dokładnością do trzech miejsc po przecinku, zakupionych i zużytych na własny użytek przez wnioskodawcę w okresie referencyjnym oraz cen jednostkowych ich zakupu;
- 10) oznaczenie okresu wnioskowanego;
- 11) oznaczenie ilości energii elektrycznej lub gazu ziemnego, podawanych w MWh z dokładnością do trzech miejsc po przecinku, zakupionych i zużytych na własny użytek przez wnioskodawcę w okresie wnioskowanym oraz cen jednostkowych ich zakupu;
- 12) wysokość oraz sposób obliczenia kosztów kwalifikowanych;
- 13) wnioskowaną wysokość pomocy;
- 14) oświadczenia wnioskodawcy o:
 - a) spełnianiu warunków umożliwiających otrzymanie pomocy określonych w części II Programu,
 - b) świadomości, że złożenie wniosku jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na poddanie się kontroli w zakresie wysokości otrzymanej pomocy, spełniania warunków do jej otrzymania oraz prawidłowości rozliczenia się z udzielonej pomocy zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy,
 - c) niespełnieniu warunków pozwalających na uznanie go za odbiorcę uprawnionego w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku (o ile dotyczy),
 - d) tym, że nie ciąży na nim, ani na którymkolwiek przedsiębiorcy z nim powiązanim, obowiązek zwrotu udzielonej pomocy, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej nakazującej zwrot,
 - e) prawdziwości danych zawartych we wniosku zgodnie z art. 4 ust. 4 i 5 ustawy;
- 15) dane dotyczące kumulacji pomocy publicznej:
 - a) informacje o otrzymaniu pomocy przez wnioskodawcę oraz podmioty powiązane udzielanej zgodnie z sekcją 2.4 komunikatu Komisji Tymczasowe kryzysowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy (Dz. Urz. UE C 1311 z 24.03.2022, str. 1, z późn. zm.) lub pomocy udzielonej zgodnie z sekcją 2.1 przedmiotowego komunikatu lub komunikatu,

- b) informacje o otrzymaniu na te same koszty kwalifikowalne pomocy przyznanej na podstawie rozporządzeń *de minimis* lub na podstawie tymczasowych ram w kontekście COVID-19.

XIII. Załączniki do wniosku

29. Do wniosku załącza się:

- 1) zaświadczenia właściwych organów (wydane nie wcześniej niż 30 dni przed dniem złożenia wniosku) potwierdzające, że wnioskodawca:
 - a) nie zalega z zapłatą podatków stanowiących dochód budżetu państwa, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskał przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległości podatkowych albo podatku,
 - b) nie zalega z zapłatą należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, z wyjątkiem przypadków, gdy zawarł umowę o odroczeniu terminu płatności albo umowę o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne;
- 2) pełnomocnictwa do reprezentowania wnioskodawcy w zakresie złożenia wniosku i podpisania umowy udzielenia pomocy z Operatorem Programu (jeśli dotyczy);
- 3) sprawozdanie beneficjenta przedstawiające przyjęte założenia, wykorzystane dowody oraz dokonane obliczenia w zakresie poniesionych kosztów zakupu energii elektrycznej lub gazu ziemnego, a także dowody spełnienia warunków i kryteriów udzielenia pomocy;
- 4) raport niezależnego biegłego rewidenta z wykonania usługi atestacyjnej, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1302, z późn. zm.), opracowanej zgodnie z regulacjami Krajowego Standardu Usług Atestacyjnych Innych niż Badanie i Przegląd 3000 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3000 (zmienionego) – „Usługi atestacyjne inne niż badania lub przeglądy historycznych informacji finansowych”, przyjętego uchwałą nr 3436/52e/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 kwietnia 2019 r., z późn. zm., w zakresie oceny sprawozdania, o którym mowa w pkt 3.

XIV. Rozliczenie pomocy

30. Dokumenty wymienione w ust. 29 pkt. 3 i 4 stanowią rozliczenie Pomocy, podlegające weryfikacji przez Operatora Programu.
31. W przypadku beneficjenta, który otrzymał pomoc w zwiększonej kwocie, zgodnie z częścią IX Programu, w ramach rozliczenia beneficjent przedstawia Operatorowi Programu w terminie do 31 marca 2024 r. sprawozdanie przedstawiające przyjęte założenia, wykorzystane dowody oraz dokonane obliczenia w zakresie wartości wskaźnika EBITDA w latach 2021 i 2023 wraz z raportem z usługi atestacyjnej, o której mowa w ust. 29 pkt 4, dotyczącej tego sprawozdania.

XV. Zasady zwrotu pomocy

32. Pomoc uznaje się za przyznaną nienależnie w przypadku, gdy beneficjent:

- 1) nie spełniał kryteriów lub warunków do przyznania pomocy;
 - 2) złożył przynajmniej jedno oświadczenie we wniosku, niezgodne ze stanem faktycznym;
 - 3) nie poddał się kontroli, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy, lub uniemożliwił jej przeprowadzenie.
33. Pomoc uznaje się za przyznaną w wysokości wyższej niż należąca, gdy beneficjent przedstawił niezgodne z prawdą wyliczenia kosztów kwalifikowanych.
34. W przypadku stwierdzenia przez beneficjenta, że pomoc została przyznana nienależnie albo w wysokości wyższej niż należąca, beneficjent może dokonać zwrotu środków pobranych nienależnie albo w wysokości wyższej niż należąca wraz z odsetkami obliczonym z zastosowaniem stopy oprocentowania stosowanej do celów zwrotu pomocy określonej zgodnie z rozdziałem V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) nr 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 8, tom 4, str. 3) począwszy od dnia przekazania pomocy na rachunek beneficjenta.
35. W przypadku powzięcia przez Operatora Programu informacji, że pomoc została przyznana nienależnie albo w wysokości wyższej niż należąca, Operator Programu wzywa niezwłocznie beneficjenta do zwrotu pomocy zgodnie z art. 8 ustawy.

XVI. Kontrola

36. W przypadku podejrzenia przez Operatora Programu złożenia przez beneficjenta nieprawdziwych informacji, które mogą skutkować stwierdzeniem przez Operatora Programu, że pomoc została przyznana w wysokości wyższej niż należąca, albo beneficjent nie spełniał warunków do otrzymania pomocy, w szczególności w przypadku, gdy wykonana usługa atestacyjna nie potwierdzi z racjonalną pewnością, że sprawozdanie beneficjenta zostało sporządzone kompletnie, zgodnie z procedurami, na podstawie dowodów, z wymaganą szczegółowością, rozpoczyna on kontrolę, o której mowa w ustawie oraz umowie.

XVII. Lista kodów PKD i PRODCOM

37. Lista kodów PKD:

L.p.	Kod PKD	Opis
1	05.10.Z	Wydobywanie węgla kamiennego
2	06.10.Z	Górnictwo ropy naftowej
3	07.10.Z	Górnictwo rud żelaza
4	07.29.Z	Górnictwo pozostałych rud metali nieżelaznych
5	08.91.Z	Wydobywanie minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów
6	08.93.Z	Wydobywanie soli
7	08.99.Z	Pozostałe górnictwo i wydobywanie, gdzie indziej niesklasyfikowane
8	10.41.Z	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych
9	10.62.Z	Wytwarzanie skrobi i wyrobów skrobiowych

10	10.81.Z	Produkcja cukru
11	11.06.Z	Produkcja siodu
12	13.10.A	Produkcja przędzy bawełnianej
13	13.10.B	Produkcja przędzy wełnianej
14	13.10.C	Produkcja przędzy z włókien chemicznych
15	13.10.D	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici
16	13.30.Z	Wykończanie wyrobów włókienniczych
17	13.95.Z	Produkcja włókien i wyrobów wykonanych z włókien, z wyłączeniem odzieży
18	14.11.Z	Produkcja odzieży skórzanej
19	16.21.Z	Produkcja arkuszy forniowych i płyt wykonanych na bazie drewna
20	17.11.Z	Produkcja masy włóknistej
21	17.12.Z	Produkcja papieru i tektury
22	19.10.Z	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu
23	19.20.Z	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej
24	20.11.Z	Produkcja gazów technicznych
25	20.12.Z	Produkcja barwników i pigmentów
26	20.13.Z	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych
27	20.14.Z	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych
28	20.15.Z	Produkcja nawozów i związków azotowych
29	20.16.Z	Produkcja tworzyw sztucznych w formach podstawowych
30	20.17.Z	Produkcja kauczuku syntetycznego w formach podstawowych
31	20.60.Z	Produkcja włókien chemicznych
32	21.10.Z	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych
33	23.11.Z	Produkcja szkła płaskiego
34	23.13.Z	Produkcja szkła gospodarczego
35	23.14.Z	Produkcja włókien szklanych
36	23.19.Z	Produkcja i obróbka pozostałego szkła, włączając szkło techniczne
37	23.20.Z	Produkcja wyrobów ogniotrwałych
38	23.31.Z	Produkcja ceramicznych kafli i płytek
39	23.32.Z	Produkcja cegieł, dachówek i materiałów budowlanych, z wypalanej gliny
40	23.41.Z	Produkcja ceramicznych wyrobów stołowych i ozdobnych
41	23.42.Z	Produkcja ceramicznych wyrobów sanitarnych
42	23.51.Z	Produkcja cementu
43	23.52.Z	Produkcja wapna i gipsu
44	23.99.Z	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana
45	24.10.Z	Produkcja surówki żelazostopów, żeliwa i stali oraz wyrobów hutniczych
46	24.20.Z	Produkcja rur, przewodów, kształtowników zamkniętych i łączników, ze stali
47	24.31.Z	Produkcja prętów ciągnionych na zimno
48	24.42.A	Produkcja aluminium hutniczego
49	24.42.B	Produkcja wyrobów z aluminium i stopów aluminium
50	24.43.Z	Produkcja ołowiu, cynku i cyny
51	24.44.Z	Produkcja miedzi
52	24.45.Z	Produkcja pozostałych metali nieżelaznych
53	24.46.Z	Wytwarzanie paliw jądrowych
54	24.51.Z	Odlewnictwo żeliwa

38. Lista kodów PRODCOM:

L.p.	Kod Prodcom	Opis
1	81221	Kaolin i pozostałe gliny kaolinowe
2	10311130	Ziemniaki zamrożone, przetworzone lub zakonserwowane (włączając ziemniaki ugotowane lub częściowo ugotowane w oleju, a następnie zamrożone; z wyłączeniem zakonserwowanych octem lub kwasem octowym)
3	10311300	Ziemniaki suszone w postaci mąki, mączki, płatków, granulek i pelletów
4	10391725	Przecier pomidorowy i pasta, zagęszczone
5	105122	Mleko pełne w proszku
6	105121	Odtłuszczone mleko w proszku
7	105153	Kazeina

8	105154	Laktoza i syrop laktozowy
9	10515530	Serwatka i serwatka zmodyfikowana, w proszku, w granulkach lub w innej stałej postaci, nawet zagęszczona lub zawierająca dodatek środka słodzącego
10	10891334	Drożdże piekarnicze
11	20302150	Szkliste emalie i glazury, pobiaki (masy lejne) i podobne preparaty, w rodzaju stosowanych w przemyśle ceramicznym, emalierskim i szklarskim
12	20302170	Ciekłe materiały do wytwarzania połysku i podobne preparaty, fryta szklana i pozostałe szkło w postaci proszku, granulek lub płatków
13	25501134	Części z żelaza kutego swobodnie do wałów napędowych, wałów krzywkowych, wałów wykorbionych i do korb itp.